

Okruhy otázek k atestační zkoušce specializačního vzdělávání v oboru Komunitní péče v porodní asistenci

Porodní asistentka pro komunitní péči

I. Komunitní péče v porodní asistenci

1. Typologie komunit

Charakteristika komunit, definování rizikových oblastí jednotlivých typů komunit, úloha komunitní péče.

2. Definice rodiny

Základní funkce rodiny, charakteristika různých typů rodiny, význam rodiny pro jednotlivce a celou společnost.

3. Multikulturní ošetrovatelská péče

Definice, význam, specifika v porodní asistenci.

4. Oblasti komunitní péče v porodní asistenci

Specifika v péči o ženu a dítě, komunikace s ostatními členy rodiny, vedení dokumentace.

5. Podpůrné skupiny zaměřené na pomoc ženám

Definice, oblasti činností, význam a úloha v péči o ženu a dítě (charitativní, mimovládní aj. organizace).

6. Rizikové faktory ovlivňující zdraví žen v těhotenství

Definice, rozdělení rizikových faktorů ovlivňujících zdraví těhotných žen a matek, jejich identifikace v rámci komunity, vliv pracovního prostředí, preventivní programy k ochraně zdraví žen na pracovišti, edukace, právní předpisy.

7. Péče o těhotnou ženu s onemocněním Diabetes mellitus

Etiologie, diagnostika (akutní, chronické formy), klinický obraz, léčebné možnosti, komplikace, prevence, edukace.

8. Péče o těhotnou ženu s kardiovaskulárním onemocněním

Etiologie, diagnostika, klinický obraz chronického onemocnění, léčebné možnosti, komplikace, prevence, edukace.

9. Péče o těhotnou ženu s onemocněním dýchacího systému

Etiologie, diagnostika, klinický obraz (akutní, chronické formy), léčebné možnosti, komplikace, prevence, edukace.

10. Péče o těhotnou ženu s jiným závažným onemocněním

Poruchy srážlivosti krve, SLE, Sjögrenův syndrom, aj. - etiologie, diagnostika, klinický obraz, léčebné možnosti, komplikace, prevence, edukace.

11. Sexuálně přenosné choroby a infekční onemocnění

Etiologie, diagnostika, klinický obraz, léčebné možnosti, komplikace, léčba, rizika včetně definování rizikového chování, prevence, edukace.

12. Výchova k reprodukčnímu zdraví ženy

Vedení pohlavního života, zásady hygieny pohlavního života, plánované rodičovství, antikoncepce, její výhody, nevýhody a rizika.

13. Fyziologické těhotenství

Průběh těhotenství, životní styl, životospráva, základní vyšetření v těhotenství, prevence rizikového chování, edukace těhotné ženy v komunitě.

14. Cvičení v těhotenství a léčebná tělesná výchova

Význam cvičení v těhotenství, změny v organismu těhotné ženy a možnosti ovlivnění léčebnou tělesnou výchovou, edukace. Profylaktická příprava k porodu a nácvik dýchání v podmínkách komunity.

15. Sociální pomoc v těhotenství a po porodu

Oblasti sociologického rozboru rodiny, formy pomoci a její indikace, těžká životní situace a možnosti jejího řešení v rámci komunity, právní poradenství na ochranu matky, dítěte a rodiny.

16. Rizikové chování těhotné ženy a jeho vliv na plod

Druhy návykových látek, závislost, faktory ovlivňující vznik závislosti, fetoplacentární přestup a jeho vliv na plod. Prevence a možnosti řešení, sociální zabezpečení.

17. Vliv rizikového prostředí na dítě

Hygienicky nevyhovující a infekční prostředí, neschopnost starat se o dítě, negativní vliv komunity na chování matky, symptomy týraného dítěte, možnosti řešení, sociální zabezpečení.

18. Porod v domácím prostředí

Průběh, posouzení stavu rodičky, hodnocení fyziologických funkcí novorozence. Indikace, rizika, komplikace, dokumentace, právní předpisy.

19. Kardiopulmonální resuscitace

Definice, dělení, zahájení, nezahájení, ukončení resuscitace, postupy základní a rozšířené podpory života, defibrilace, základní léky užívané při KPR, komplikace. Rozdíly v KPR u dětí a dospělých. Specifika KPR u těhotných.

20. Gynekologická problematika dětského věku

Gynekologická onemocnění v dětském věku, etiologie, diagnostika, rizika, komplikace, prevence, profylaktické programy a edukace.

21. Gynekologická onemocnění žen

Etiologie, diagnostika, klinický obraz, léčebné možnosti, komplikace, prevence, profylaktické programy a edukace.

22. Onkologická onemocnění v gynekologii

Etiologie, diagnostika, klinický obraz, léčebné možnosti, komplikace, psychologický dopad onemocnění na ženu v komunitě, primární sekundární a terciální prevence, profylaktické programy a edukace.

23. Péče o ženu po gynekologické operaci

Identifikace a prevence komplikací, hojení operační rány, možnosti komunitní ošetrovatelské péče se zaměřením na návrat do běžného každodenního života, edukace.

24. Cvičení po gynekologických operacích a léčebná tělesná výchova

Význam cvičení po gynekologických operacích, péče o jizvu po abdominálních operacích. Časná a pozdní rehabilitace a léčebná tělesná výchova, spolupráce s fyzioterapeuty a s komunitou, edukace.

25. Problematika žen v klimakteriu

Klimakterium a jeho zdravotní, sexuální, psychická a sociální specifika. Detekce odchylek od fyziologického průběhu, jejich prevence a možnosti řešení s ohledem na komunitu.

II. Specializovaná péče v prostředí komunity a poradenství při kojení

1. Péče o matku v šestinedělí

Posuzování celkové stavu, definice oblastí sledování při fyziologickém a patologickém průběhu šestinedělí, Detekce rizikových faktorů, možnosti edukace a ošetrovatelského zásahu v podmínkách komunity.

2. Komplikace v šestinedělí

Puerperální infekce, krvácení, chronická onemocnění komplikující průběh šestinedělí - etiologie, diagnostika, klinický obraz, léčebné možnosti, prevence a specifika edukace dle typu komunity.

3. Cvičení v šestinedělí a léčebná tělesná výchova

Význam cvičení po porodu, změny v organismu šestinedělky a možnosti ovlivnění léčebnou tělesnou výchovou. Časná a pozdní rehabilitace a léčebná tělesná výchova, spolupráce s fyzioterapeuty a s komunitou.

4. Péče novorozence

Charakteristika fyziologického a patologického novorozence, hodnocení celkového stavu a psychomotorického vývoje novorozence s ohledem na prostředí, hygienická péče, očkovací kalendář, návštěva poraden, preventivní opatření na podporu zdravého vývoje novorozence, edukace v rámci komunity.

5. Zdraví matky a laktace

Fyziologie a patofyziologie mléčné žlázy. Fyziologie a patologie laktace, vyšetřovací metody, složení mateřského mléka, význam životosprávy na kojení a zdraví dítěte (výživa, spánek a odpočinek, aktivita, psychický stav atd.).

6. Péče o kojence

Charakteristika kojence, hodnocení celkového stavu kojence, hygienická péče, životospráva, preventivní opatření na podporu zdravého vývoje kojence, edukace v rámci komunity.

7. Podpora kojení

Význam kojení a faktory ovlivňující kojení, psychologické aspekty kojení, technika kojení. Vliv rodiny a komunity na postoj ke kojení, jeho průběh a aktivity na podporu a ochranu kojení, multikulturní zvyklosti.

8. Příprava na kojení

Příprava prsů na kojení, ošetrování prsů před, během a po kojení, volba správné polohy při kojení. Edukační plán pro porodní asistentky a matky v aktivitách na podporu a ochranu při kojení. Edukace s využitím klasifikačních systémů.

9. Dozor při kojení

Sledování účinnosti a vhodné polohy při kojení. Druhy pomůcek využívané při kojení a odstříkávání mléka. Podmínky skladování a zásady manipulace s mateřským mlékem.

10. Překážky v kojení

Bariéry a problémy při kojení ze strany dítěte, matky a komunity, jejich prevence, detekce a možnosti řešení. Kojení ve zvláštních situacích.

11. Rizika při kojení

Rizikové faktory ovlivňující negativně postoj ke kojení a jeho průběh (léky, návykové látky, psychické problémy, sociální situace).

12. Umělá výživa

Druhy umělé výživy, indikace a způsob podávání, nesnášenlivost umělé výživy a komplikace z toho vyplývající. Kojení versus umělá výživa.

13. Onemocnění mléčné žlázy během kojení

Etiologie, diagnostika, klinický obraz, léčebné možnosti, komplikace, primární sekundární a terciální prevence a edukace.

III. Základní gynekologická a porodnická diagnostika

1. Vyšetření dělohy

Nejčastější onemocnění dělohy, jejich diagnostika. Druhy vyšetřovacích metod, jejich výhody, nevýhody, možné komplikace a jejich řešení. Prevence komplikací a edukace.

2. Vyšetření vaječníků

Nejčastější onemocnění vaječníků, jejich diagnostika. Druhy vyšetřovacích metod, jejich výhody nevýhody, možné komplikace a jejich řešení. Prevence komplikací a edukace.

3. Vyšetření endometria - fyziologie, patologie, vyšetřovací metody

Nejčastější onemocnění endometria, jejich diagnostika. Druhy vyšetřovacích metod, jejich výhody nevýhody, možné komplikace a jejich řešení. Prevence komplikací a edukace.

4. Vyšetření placenty

Nejčastější onemocnění placenty, jejich diagnostika a hodnocení lokalizace. Druhy vyšetřovacích metod, jejich výhody nevýhody, možné komplikace a jejich řešení. Prevence komplikací a edukace.

5. Gravidita a její diagnostika

Potvrzení gravidity a určení její doby, určení počtu plodů a jejich životaschopnosti.

6. Povinná vyšetření v I, II a III trimestru

Měření plodu a jeho stáří, hodnocení růstu a uložení plodu.

7. Genetické vyšetření plodu a rodičů

Indikace, druhy vyšetření, příprava, postup a edukace rodičů. Možnosti dalších postupů při potvrzení patologie.

8. Odběr plodové vody

Ošetřovatelská péče před, v průběhu a po zákroku, rizika, komplikace a jejich řešení, hodnocení plodové vody. Edukace matky před výkonem.

9. Intrauterinní gravidita

Charakteristika a možnosti diagnostiky. Druhy vyšetřovacích metod, jejich výhody nevýhody, možné komplikace a jejich řešení. Prevence komplikací a edukace.

10. Zmklé těhotenství

Charakteristika a možnosti diagnostiky. Druhy vyšetřovacích metod, jejich výhody nevýhody, možné komplikace a jejich řešení. Prevence komplikací a edukace.

11. Vyšetření trofoblastu, nuchální řasy a abnormalit plodu

Charakteristika a možnosti diagnostiky. Druhy vyšetřovacích metod, jejich výhody nevýhody, možné komplikace a jejich řešení. Prevence komplikací a edukace.

12. Ultrazvukové vyšetření

Historie, princip a způsob zobrazení ultrazvukového obrazu a jeho hodnocení. Způsob a realizace vyšetření na ultrazvukovém přístroji, příprava pacientky, edukace před vyšetřením. Dokumentace, popisné termíny.

13. Ultrazvukový přístroj

Popis a funkce ultrazvukového přístroje a jeho komponentů. Typy ultrazvukových přístrojů a jejich využití v gynekologii a porodnictví. Dokumentace, bezpečnostní předpisy.

Doporučená literatura

1. ARCHALOUSOVÁ, A. *Aplikace vybraných ošetrovatelských modelů do klinické a komunitní praxe*. 1. vyd. Hradec Králové: Nukleus HK, 2005. 107 s. ISBN 80-86225-63-1.
2. BEDRNOVÁ, E.; NOVÝ, I. a kol. *Psychologie a sociologie řízení*. 3. rozš. a dopl. vyd. Praha: Management Press, 2007. 798 s. ISBN 978-80-7261-169-0.
3. BOLEDOVIČOVÁ, M. a kol. *Pediatrické ošetrovatelstvo : učebnica pre fakulty ošetrovatelstva*. 2. preprac. a dopl. vyd. Martin: Osveta, 2006. 208 s. ISBN 80-8063-211-1.
4. FARKAŠOVÁ, D. *Ošetrovatelství – teorie*. 1. čes.vyd. Martin: Osveta, 2006. 211 s. ISBN 80-8063- 227-8.
5. GOJOVÁ, A. *Teorie a modely komunitní práce*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská universita, ZSF, 2006. 116 s. ISBN 80-7368-154-4.
6. HANZLÍKOVÁ, A. *Komunitní ošetrovatelství*. 1. čes. vyd. Martin: Osveta, 2007. 280 s. ISBN 978- 80-8063-257-1.
7. HANZLÍKOVÁ, A. a kol. *Úloha ošetrovatelstva v ochrane komunitného zdravia 1. diel*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 2002. 172 s. ISBN 80-223-1533-8.
8. HANZLÍKOVÁ, A. a kol. *Úloha ošetrovatelstva v ochrane komunitného zdravia 2. diel*. 1. vyd. Bratislava: Univerzita Komenského, 2002. 126 s. ISBN 80-223-1534-6.
9. HRODEK, O.; VAVŘINEC, J. a kol. *Pediatric*. 1. vyd. Praha: Galén, 2003. 767 s. ISBN 80-7262-178-5.
10. JAROŠOVÁ, D. *Úvod do komunitního ošetrovatelství*. 1. vyd. Praha: Grada, 2007. 99 s. ISBN 978- 80-247-2150-7.
11. KOBILKOVÁ, J. a kol. *Základy gynekologie a porodnictví*. 1. vyd. Praha: Galén: 2005. 368 s. ISBN 80-7262-315-X.
12. *Komunikace s cizinci při poskytování zdravotní péče: respektování jejich transkulturních a multikulturních odlišností v rámci českého právního řádu*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská universita, 2003. 120 s. ISBN 80-7042-344-7.
13. KRÁTKÁ, A.; ŠILHÁKOVÁ, G. *Ošetrovatelství v komunitní péči*. 1.vyd. Zlín: Univerzita Tomáše Bati, 2008. 159 s. ISBN 978-80-7318-726-2.
14. LEIFER, G. *Úvod do porodnického a pediatrického ošetrovatelství*. 1. čes. vyd. Praha: Grada, 2004. 952 s. ISBN 80-247-0668-7.
15. MAREČKOVÁ, J. *Ošetrovatelské diagnózy v NANDA doménách*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 264 s. ISBN 80-247-1399-3.
16. MARKOVÁ, M. a kol. *Komunitní ošetrovatelství pro porodní asistentky: učební text pro porodní asistentky v komunitní péči*. 1.vyd. Brno: NCO NZO, 2009. 125 s. ISBN 978-80-7013-500-6.
17. MASTILIAKOVÁ, D. *Holistické přístupy v péči o zdraví*. 2. vyd. Brno : NCO NZO, 2007. 164 s. ISBN 978-80-7013-457-3.
18. MATOUŠEK, O. *Základy sociální práce*. 2. vyd. Praha: Portál, 2007. 309 s. ISBN 978-80-7367- 331-4.
19. NAKONEČNÝ, M. *Sociální psychologie*. 2. rozš. a přeprac. vyd. Praha: Academia, 2009. 498 s. ISBN 978-80-200-1679-9.
20. NAZARE-AGA, I. *Nenechte sebou manipulovat*. 4. vyd. Praha: Portál, 2010. 261 s. ISBN 978-80-7367-722-0.
21. NOVOSAD, L. *Základy speciálního poradenství*. 2. vyd. Praha: Portál, 2006. 159 s. ISBN 80-7367- 174-3.
22. PAVLÍKOVÁ, S. *Modely ošetrovatelství v kostce*. 1. vyd. Praha: Grada, 2006. 152 s. ISBN 80-247-1211-3.
23. POKORNÁ, A. *Efektivní komunikační techniky v ošetrovatelství*. 2. přeprac. vyd. Brno: NCO NZO, 2008. 100 s. ISBN 978-80-7013-466-5.
24. SINES, D. SAUNDERS, D. FORBES-BURFORD, J. *Community health care nursing*. 4th ed. Chichester : Wiley-Blackwell, 2009. 375 s. ISBN 978-1-4051-8340-6.
25. BOLEDOVIČOVÁ, M. a kol. *Pediatrické ošetrovatelstvo : učebnica pre fakulty ošetrovatelstva*. 2.preprac.a dopl. vyd. Martin : Osveta, 2006. 208 s. ISBN 80-8063-211-1.
26. BRÁZDOVÁ, Z. *Výživa těhotných a kojících žen: rukověť* 2. vyd. Brno: Vladimír Smrčka, 2004. 27 s. ISBN 80-901427-7-X.

27. GREGORA, M.; ZÁKOSTELECKÁ, D. *Jídelníček kojenců a malých dětí: kojení a umělé mléko, nemléčné příkrmy, dětská obezita, vegetariánské stravování*. 2. dopl. a aktualiz. vyd. Praha: Grada, 2009. 175 s. ISBN 978-80-247-2716-5.
28. HRSTKOVÁ, H. *Výživa kojenců a mladších batolat*. 1. vyd. Brno, NCO NZO, 2003. 77 s. ISBN 80-7013-385-6.
29. ILLKOVÁ, O.; NEČASOVÁ, L.; VAŠÍČKOVÁ, Z. *Zdravá výživa malých dětí*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 200 s. ISBN 80-7367-030-5.
30. JAKUŠOVÁ, L.; DOSTÁL, A. *Výživa dítěte v prvním roce života*. 2. uprav. vyd. Martin: Osveta, 2004. 76 s. ISBN 80-8063-141-7.
31. KUDLOVÁ, E.; MYDLILOVÁ, A. *Výživové poradenství u dětí do dvou let*. 1. vyd. Praha: Grada, 2005. 148 s. ISBN 80-247-1039-0.
32. McEWEN, M.; PULLIS, B. C. *Community-Based Nursing : an introduction*. 3rd ed. St.Louis : Saunders, 2009. 462 p. ISBN 0-7216-9443-8.
33. MÜLLEROVÁ, D. *Výživa těhotných a kojících žen*. 1. vyd. Praha: Mladá fronta, 2004. 119 s. ISBN 80-204-1023-6.
34. NEVORAL, J. a kol. *Výživa v dětském věku*. 1. vyd. Jinočany: Nakladatelství H&H, 2003. 434 s. ISBN 80-86-022-93-5.
35. SCHNEIDEROVÁ, D. a kol. *Kojení: nejčastější problémy a jejich řešení*. 2. dopl. a přeprac. vyd. Praha: Grada, 2006. ISBN 80-247-1308-X.
36. SCHNEIDEROVÁ, D. *Podpora kojení a stav výživy kojenců v ČR na konci 90.let*. 1. vyd. Praha: Karolinum, 2005. 131 s. ISBN 80-246-0920-7.
37. ZAMARSKÁ, J.; AUINGEROVÁ, I. *Kojení - praktické rady pro kojící maminky*. 1. vyd. Brno: Computer Press, 2006. 79 s. ISBN 80-251-0772-8.
38. DOLEŽAL, L. *Základy sonografie v porodnictví a gynekologii*. OLOMOUC: VUP 1998, 154 S. ISBN 80-7067-835-6.
39. ENKIN, M.; KEIRSE, M.J.N.C. A KOL. *Efektivní péče v perinatologii*. PRAHA: GRADA 1998, 385 S. ISBN 80-7169-417-7.
40. GOER, H. *Průvodce přemýšlivé ženy na cestě k lepšímu porodu*. PRAHA: ONE WOMAN PRESS 2002, 551 S. ISBN 80-86356-13-2.
41. HÁJEK, Z.; KULOVANÝ, E.; MACEK, M. *Základy prenatální diagnostiky*. PRAHA: GRADA 2000, 423 S. ISBN 80.7169.391.X.
42. NICOLSON, P. *Poporodní deprese*. PRAHA: GRADA 2001, 147 S. ISBN 80-7169-938-1.
43. SMITH, N. C.; SMITH, A. P. M. *Ultrazvuk v porodnictví: praktická příručka*. VYD. PRAHA: GRADA, 2006. 184 S. ISBN 80-247-1107-9.
44. ČECH, E. A KOL. *Porodnictví*. 2. přepr. a dopl. vyd., PRAHA: GRADA, 2006. 544 S. ISBN 80-247-1303-9.
45. KOBILKOVÁ, J. A KOL. *Základy gynekologie a porodnictví*. 1. VYD. PRAHA: GALÉN, 2005. 368 S. ISBN 80-7262-315-X.
46. ROZTOČIL, A. A KOL. *Moderní porodnictví*. 1. VYD. PRAHA: GRADA, 2008. 405 S. ISBN 978-80-247-1941-2.
47. STADELMANN, I. *Zdravé těhotenství, přirozený porod*. PRAHA: ONE WOMAN PRESS 2000, 585 S. ISBN 80-86356-04-3.
48. STOPPARDOVÁ, M. *Zdravá žena*. PRAHA: IKAR 2000, 95 S. ISBN 80-7202-649-6.
49. STOPPARDOVÁ, M. *Zdravé dítě*. PRAHA: IKAR 2000, 127 S. ISBN 80-7202-725-5.
50. STOPPARDOVÁ, M. *Žena od A do Z*. MARTIN: NEOGRAFIE 1993, 383 S. ISBN 80-85186-26-8.
51. cs.wikipedia.org/wiki/Kardiopulmonální_resuscitace
52. www.resuscitace.cz/
53. www.zachrannasluzba.cz/prvnipomoc/resuscitace.html